

Opmandskendelse

i

faglig voldgift (FV2012.0055):

Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund

(advokat Henrik Karl Nielsen)

mod

Fagligt Fælles Forbund

(advokat Nicolai Westergaard)

Voldgiftsretten

Voldgiftsretten er nedsat i medfør af overenskomst mellem på den ene side Fagligt Fælles Forbund og Faglig Fælles Akasse og på den anden side HK Service København, 3F Industri & Service København og 3F Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund.

Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund har som medlemmer af voldgiftsretten udpeget faglig sekretær Bo Møller Christensen og faglig sekretær Henrik Forchhammer. Fagligt Fælles Forbund har udpeget advokat Jena Juul Holm og juridisk HR-konsulent Jacob Blidorf. Undertegnede landsdommer Mogens Kroman er af Arbejdsrettens formand udpeget som opmand.

Sagen har været forhandlet den 29. november 2012 i 3F Forbundshuset, Kampmannsgade 4, København.

Parternes påstande

Klageren har i påstand 1 påstået indklagede tilpligtet at anerkende, at tvister mellem klager og indklagede om brud på Hovedaftale for Kooperationen og brud på parternes overenskomst henhører under Den Permanente Voldgiftsret, der er nedsat ved Hovedaftalens § 17, stk. 2.

Klageren har i påstand 2 påstået indklagede tilpligtet at anerkende, at der ved overenskomstforhandlingerne mellem parterne i 2011 ikke er indgået nogen aftale om forlængelse af parternes overenskomst i forhold til klager.

Indklagede har over for klagerens påstand 1 principalt påstået afvisning, subsidiært frifindelse, og over for klagerens påstand 2 påstået frifindelse.

Sagens omstændigheder

Der blev den 24. maj 2011 mellem parterne i overenskomsten mellem på den ene side Fagligt Fælles Forbund (i det følgende 3F) og Faglig Fælles Akasse og på den anden side HK Service København, 3F Industri & Service København og 3F Lager, Post og Servicearbejdernes Forbund (i det følgende LPSF) underskrevet et protokollat til overenskomsten om forlængelse med 1 år samt blandt andet tillæg til løntrin. Det anføres i protokollatet: "Under forbehold for godkendelse af de respektive kompetente forsamlinger". Der var efterfølgende afstemninger i klubberne, der samlet endte med 154 ja-stemmer og 8 nej-stemmer. De 8 nej-stemmer fremkom i afstemningen i LPSF, hvor resultat var nej med stemmerne 8-4.

Den 7. juli 2011 skrev LPSF til Kooperationen med anmodning om indkaldelse til fællesmøde i henhold til hovedaftalens § 9, stk. 1, 3 og 5, under henvisning til uenighed om overenskomstfornyelse. LPSF anførte, at der som følge af afstemningen i LPSF, hvor der var flertal for at sige nej til fornyelsen, skulle være nye forhandlinger mellem 3F og LPSF, da overenskomsten af deres medlemmer var forkastet. Det anførtes endvidere, at 3F mener, at det er et samlet resultat af urafstemningen, der er gældende. 3F skrev efterfølgende til Kooperationen, at 3F ikke er medlem af Kooperationen, og at uoverensstemmelsen mellem 3F og LPSF ikke kan behandles med Kooperationens medvirken efter Den Kooperative Hovedaftale. Den 2. december 2011 underskrev parterne i et møde i LO et referat om behandling af uoverensstemmelsen. Det anførtes heri blandt andet, at LPSF fastholdt, at deres medlemmer efter afstemningen ikke havde fået fornyet deres overenskomst, og at 3F har den opfattelse, at der er tale om en fællesoverenskomst, som fortsat omfatter medlemmerne af LPSF. 3F var indforstået med, at sagen kunne afgøres ved en faglig voldgift, men bestred, at der kunne være tale om et overenskomstbrud.

Det fremgår af parternes overenskomst blandt andet:

”§ 17. VOLDGIFT

Ved behandling af faglig strid er den til enhver tid senest vedtagne Hovedaftale mellem Det Kooperative Fællesforbund og Landsorganisationen i Danmark gældende.”

Indklagede har fremlagt tre bilag vedrørende tidligere spørgsmål om sager i Kooperationen. Kooperationens administrerende direktør Susanne Westhausen anførte i en af disse sager, HK Danmark mod AOF Danmark, i brev af 23. januar 2008 til HK Danmarks advokat:

”Da AOF Danmark ikke er medlem af KOOPERATIONEN – Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, kan vi, i henhold til regler om behandling af uoverensstemmelser af faglige karakter, desværre ikke medvirke ved behandling af sagen.

Til orientering kan vi oplyse at AOF Danmark er underrettet om ovenstående.”

I et brev fra Kooperationen blev der vedrørende en anden sag den 14. april 2010 anført:

”Vi har d.d. indberettet til HK, at AOF Danmark ikke er medlem af Kooperationen, og at vi derfor ikke kan behandle sagen i henhold til Hovedaftalen.”

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaringer af LPSF’s forbundsformand Bjarne Høpner, hovedkasserer i 3F Ulla Sørensen og administrerende direktør i Kooperationen Susanne Westhausen.

Bjarne Høpner har forklaret blandt andet, at han flere gange har deltaget i forhandlinger om parternes overenskomst, også i 2011. Han repræsenterede alene LPSF. Forhandlingerne blev gennemført samlet blandt overenskomstens 3 faglige organisationer, ”klubberne”, der blandt andet drøftede fornyelser sammen inden forhandlingerne med 3F. Men der er også i overenskomsten individuelle forhold, jf. f.eks. overenskomstens § 4 om lønforhold.

Det fremgår af protokollat til overenskomsten af 24. maj 2011, at parternes vedtagelse var under forbehold for godkendelse af de respektive kompetente forsamlinger. Det betyder blandt andet, at klubbernes bagland hver især skal stemme om godkendelse af forslaget. Medlemmerne anbefales at stemme ja. Sådan gør man hver gang, der er overenskomstfornyelser. Der har ikke tidligere været

en situation som i den nu foreliggende sag, hvor der efter afstemningen ikke er enighed mellem klubberne. Det er første gang, at én af klubberne har stemt nej til ændringsforslaget.

Overenskomstens § 17 er nok indsat for at undgå sager i Arbejdsretten. Det er mere diskret at bruge Kooperationen. § 17 omfatter efter hans opfattelse både spørgsmål om interesselister og faglig strid, fortolkning af eller brud på overenskomst. Efter afstemningen i 2011, hvor flertallet i LPSF stemte nej til overenskomstfornyelsen, drøftede han situationen med 3F. 3F mente, at LPSF's stemmer var ligegyldige, for der var samlet flertal for protokollatet. Derfor skrev han til Kooperationen om fællesmøde om uenighed om overenskomstfornyelsen. Kooperationen ville gerne tage sig af sagen, men det blev ikke til noget, da 3F nægtede at være med i Kooperationen. Kooperationen har tidligere, i 2005, været anvendt i forbindelse med uenighed mellem 3F og LPSF, hvor LPSF mente, at der var brud på overenskomsten. LPSF fik medhold i 2 af 3 påstande.

Ulla Sørensen har forklaret blandt andet, at parterne i 2011 før den 24. maj 2011 aftalte, at de egentlige drøftelser om eventuel fornyelse af overenskomsten kunne ske med tillidsrepræsentanterne. Forhandlingen foregik den 24. maj, hvor Samdata også deltog, idet der var planer om, at Samdata også skulle være med i fællesoverenskomsten. Samdata endte med at sige, at de ikke ville være med i fællesoverenskomsten, for så kunne de blive nedstemt af de andre klubber. Det var ikke noget, der førte til diskussion, for det var klart for alle parter, at sådan noget kunne ske. Da overenskomstparterne var blevet enige om vilkårene for fornyelsen, afventede de afstemningerne. Omkring den 15. juni 2011 blev der af en af tillidsrepræsentanterne fremsendt et regneark, hvor de kunne se de enkelte parters afstemningsresultater og det samlede resultat, som var et stort flertal for godkendelse af fornyelsen. Bagefter fik hun en mail fra Bjarne Høpner om LPSF's holdning til afstemningsresultatet, som overraskede hende. LPSF havde ikke undervejs i forhandlingen nævnt, at de betragtede det som en ene-overenskomst. Der havde ikke været talt om, at klubbernes afstemninger skulle betragtes som separate afstemninger. De tre klubber nævnte under forhandlingen, at de dækkede hinanden ind og ville lave et samlet resultat. 3F har efterfølgende fulgt fornyelsen også i forhold til LPSF. 2011-aftalen udløb i foråret 2012, men fortsætter indtil de får endelig afklaring af ny overenskomst.

3F har ingen aftaler med Kooperationen. Til daglig er 3F og Kooperationen jo modparter, og derfor vil 3F ikke benytte Kooperationen ved en tvist. Sagen i 2005 blev forliget via en almindelig faglig

voldgift, der foregik i Kooperationen, men altså ikke i Kooperationens Den Permanente Voldgiftsret.

Susanne Westhausen har forklaret blandt andet, at 3F og LPSF ikke er medlemmer af Kooperationen. Kooperationen kan godt behandle sager, hvor der er tvist mellem parter, der ikke er medlemmer, men hvor der typisk er tale om parter, der er i "familie". I 2005 havde de i Kooperationen en overenskomstforhandling mellem 3F og LPSF. Det var ikke en faglig voldgift, men muligvis et mæglingmøde. I forbindelse med konflikten mellem disse parter i 2011 var Kooperationen indstillet på at medvirke til løsningen af problemet i en voldgiftssag, men 3F ville ikke være med til det. Kooperationens Hovedaftale er ikke gældende for 3F, for 3F er ikke medlem. I tidligere sager, hvor AOF var en af parterne, blev disse ikke gennemført i Kooperationen, fordi AOF ikke ville være med til det. Der er ingen formel aftale mellem Kooperationen og 3F, men hun mener, at der er den aftale, at Kooperationen skal stå til rådighed, hvis 3F ønsker det.

Procedure

Klageren har til støtte for påstand 1 gjort gældende, at parternes overenskomst uforbeholdent henviser til tvistløsningsproceduren i Hovedaftalen for Kooperationen. Overenskomstens henvisning må fortolkes efter ordlyden, og Den Permanente Voldgiftsret er derfor det relevante forum for afgørelse af tvister om brud på parternes hovedaftale og kollektive overenskomster. De afgørelser, som indklagede henviser til, hvor Kooperationen ikke har ville behandle sagerne, drejer sig ikke om overenskomstbrud.

Til støtte for påstand 2 har klageren gjort gældende, at overenskomsten er en aftale med 2 uafhængige parter på arbejdsgiversiden og 3 uafhængige parter på lønmodtagersiden, herunder LPSF. Dette medfører, at overenskomsten kun kan fornyes, hvis alle tre parter, hvor LPSF er den ene, accepterer fornyelsen. Det fremgår også af protokollatet om fornyelsen, hvor det anføres, at det er under forbehold for godkendelse af de respektive kompetente forsamlinger. Overenskomsten hjemler ikke nogen form for sammenkædning, der kan bevirke, at andre parters accept af en overenskomstfornyelse får virkning for klager og klagers medlemmer mod deres forkastelse.

Indklagede har til støtte for sin afvisningspåstand vedrørende klagers påstand 1 gjort gældende, at det fremgår af klagers påstandsdokument side 2, at begge påstande vedrører en fortolkning af par-

ternes overenskomst. Der er derfor ikke grundlag for i denne sag at tage stilling til tvister om brud som anført i påstand 1. Desuden var parterne under behandlingen af deres uoverensstemmelse om overenskomstfornyelsen enige om, at sagen kunne afgøres ved anvendelse af en faglig voldgift, og derfor er det ikke relevant at skulle tage stilling til, om en tvist om overenskomstbrud henhører under Den Permanente Voldgiftsret. Dertil kommer, at der på ingen måde er tale om brud på overenskomsten, når 3F's synspunkt er, at LPSF er omfattet af overenskomsten.

Til støtte for frifindelse vedrørende klagers påstand 1 har indklagede gjort gældende, at når 3F ikke er medlem af Kooperationen, kan det ikke lægges til grund, at tvister mellem parterne om overenskomstbrud henhører under Den Permanente Voldgiftsret. Det er en forudsætning for, at reglerne i Den Kooperative Hovedaftale kan anvendes, at de involverede parter er medlemmer af henholdsvis Kooperationen og af LO. 3F er hverken i sin særlige rolle som arbejdsgiver eller på nogen anden måde tilknyttet, endsige medlem af, Kooperationen. Det fremgår af praksis vedrørende lignende situationer, at Kooperationen som fast udgangspunkt afviser, at sager, hvor arbejdsgiverparten ikke er medlem af Kooperationen, kan behandles i de særlige fora, der er etableret i henhold til Hovedaftalen, for eksempel Den Permanente Voldgiftsret. Overenskomstens § 17 indebærer således, at sager om påstået brud på overenskomsten skal behandles ved faglig voldgift, jf. Hovedaftalens § 16.

Indklagede har til støtte for frifindelse vedrørende klagers påstand 2 gjort gældende, at de respektive parter i et overenskomstforhold skal betragtes som én part, med mindre der er klare holdepunkter i overenskomsten for noget andet. Sådanne holdepunkter for en anden partsstilling findes ikke i parternes overenskomst. De tre afdelinger på arbejdstagersiden i overenskomstforholdet med 3F skal derfor betragtes som én samlet part. Fornyelsen af parternes overenskomst i 2011 er derfor gyldig og bindende, idet den blev vedtaget ved en urafstemning blandt de berørte medarbejdere med et overvældende flertal, og LPSF's medlemmer er omfattet af overenskomsten. Der var ikke under forhandlingerne om fornyelsen nogen indsigelser fra klubberne mod en samlet afstemning.

Opmandens begrundelse og resultat

Da der ikke mellem de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten er enighed om eller flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden.

Påstand 1

Klagerens påstand drejer sig om ”brud på Hovedaftale for Kooperationen og brud på parternes overenskomst”. Det anføres imidlertid endvidere i klagers påstandsdokumentet, at begge påstande vedrører en fortolkning af parternes overenskomst. Selvom dette kan føre til en overvejelse om afvisning af påstand 1, finder jeg det mest relevant i forhold til begge parter at tage stilling til påstanden.

3F er ikke medlem af Kooperationen. Henset til den anførte praksis i tidligere sager og forklaringen fra Kooperationens administrerende direktør Susanne Westhausen er jeg enig i indklagedes synspunkt om, at det er en forudsætning for, at reglerne i Den Kooperative Hovedaftale skal anvendes, og at uoverensstemmelserne skal behandles under Den Permanente Voldgiftsret, at de involverede parter er medlemmer af henholdsvis Kooperationen og af LO. Det forhold, at der i overenskomstens § 17 som i sagerne vedrørende AOF Danmark ikke er anført ”afgøres efter regler svarende til de kooperative retsregler” (min understregning), kan ikke føre til andet resultat.

Indklagedes frifindelsespåstand vedrørende påstand 1 tages derfor til følge.

Påstand 2

Det fremgår af retspraksis, at udgangspunktet efter arbejdsretlig teori og praksis er, at der ikke kan ske delvis opsigelse af en kollektiv overenskomst, hverken som opsigelse af en del af overenskomstens indhold eller som opsigelse for så vidt angår en del af de virksomheder, som overenskomsten omfatter, jf. for eksempel kendelse af 29. juni 1989 i faglig voldgiftssag (Terton A/S). Der kan ligeledes henvises til Per Jacobsen: Kollektiv Arbejdsret s. 90-91 og Ole Hasselbalch: Arbejdsret s. 421.

Det må efter den af Ulla Sørensen afgivne forklaring lægges til grund, at Samdata under forhandlingen i 2011 afslog at blive involveret under henvisning til, at de kunne blive nedstemt af de andre klubber, og at det ikke førte til diskussion mellem overenskomstens parter, for det var klart for alle parter, at sådan noget kunne ske. Det lægges endvidere til grund, at de tre klubber under forhandlingen nævnte, at de dækkede hinanden ind og ville lave et samlet resultat. Bjarne Høpner forklarede

bl.a., at klubberne sammen drøftede fornyelsen af overenskomsten inden forhandlingen herom med 3F.

På baggrund af den nævnte retspraksis og forløbet under forhandlingen i 2011 finder opmanden, at sætningen i protokollatet om godkendelse af de respektive kompetente forsamlinger må fortolkes således, at de tre parter på arbejdstagersiden i overenskomstforholdet med 3F skal betragtes som én samlet part. Det må derfor lægges til grund, at der efter afstemningen i juni 2011 blev indgået en aftale om forlængelse af parternes overenskomst også i forhold til LPSF.

Indklagedes frifindelsespåstand vedrørende forhold 2 tages derfor til følge.

T h i b e s t e m m e s:

Indklagede frifindes.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar.

Frederiksberg, den 3. december 2012

Mogens Kroman